

FIZIOTERAPIYA AMALIYOTIDA AKUPUNKTURANING KLINIK SAMARADORLIGI VA REABILITATSIYADAGI O'RNI

*Farg'ona shahar Abu Ali ibn Sino
nomidagi jamoat salomatligi texnikumi
"Hamshiralik ishi" kafedrasi o'qituvchisi
Akbarova Dilshodaxon Shuxratbekovna*

Annotatsiya

Mazkur maqolada fizioterapiya amaliyotida keng qo'llanilayotgan akupunktura usulining nazariy asoslari, organizmga fiziologik ta'siri, klinik samaradorligi hamda reabilitatsiya jarayonidagi ahamiyati tahlil qilingan. Akupunkturaning og'riq sindromlarini kamaytirish, nerv-mushak tizimi faoliyatini yaxshilash va bemorlarning hayot sifatini oshirishdagi o'rni yoritilgan.

Kalit so'zlar: akupunktura, fizioterapiya, refleksoterapiya, reabilitatsiya, biologik faol nuqtalar, og'riq sindromi, nerv tizimi.

CLINICAL EFFECTIVENESS OF ACUPUNCTURE IN PHYSIOTHERAPY PRACTICE AND ITS ROLE IN REHABILITATION

Annotation

This article analyzes the theoretical foundations of the acupuncture method, its physiological effects on the body, clinical effectiveness, and importance in the rehabilitation process, which is widely used in physiotherapy practice. The role of acupuncture in reducing pain syndromes, improving the functioning of the neuromuscular system, and improving the quality of life of patients is highlighted.

Keywords: acupuncture, physiotherapy, reflexotherapy, rehabilitation, biologically active points, pain syndrome, nervous system.

Kirish

Zamonaviy tibbiyotda fizioterapiya kasalliklarni davolash va reabilitatsiya qilishning muhim yoʻnalishlaridan biri hisoblanadi. Fizioterapevtik usullar orasida akupunktura yoki igna bilan davolash alohida oʻrin egallaydi. Ushbu usul qadimiy Sharq tabobatidan kelib chiqqan boʻlib, bugungi kunda ilmiy asoslangan yordamchi davolash metodi sifatida keng qoʻllanilmoqda.

Akupunkturaning asosiy maqsadi organizmning biologik faol nuqtalariga maxsus ignalar yordamida taʼsir koʻrsatish orqali fiziologik jarayonlarni meʼyorlashtirish va tiklanish mexanizmlarini faollashtirishdan iborat.

Akupunkturaning fiziologik taʼsir mexanizmlari

Akupunktura biologik faol nuqtalar orqali markaziy va periferik nerv tizimiga taʼsir koʻrsatadi. Muolaja davomida endorfinlar, serotonin va boshqa

eyromediatorlarning ajralishi kuchayadi. Natijada:

- ogʻriq sezuvchanligi kamayadi;
- qon aylanishi yaxshilanadi;
- mushak spazmlari bartaraf etiladi;
- yalligʻlanish jarayonlari susayadi;
- vegetativ nerv tizimi faoliyati muvozanatlanadi.

Mazkur mexanizmlar fizioterapevtik davolash samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

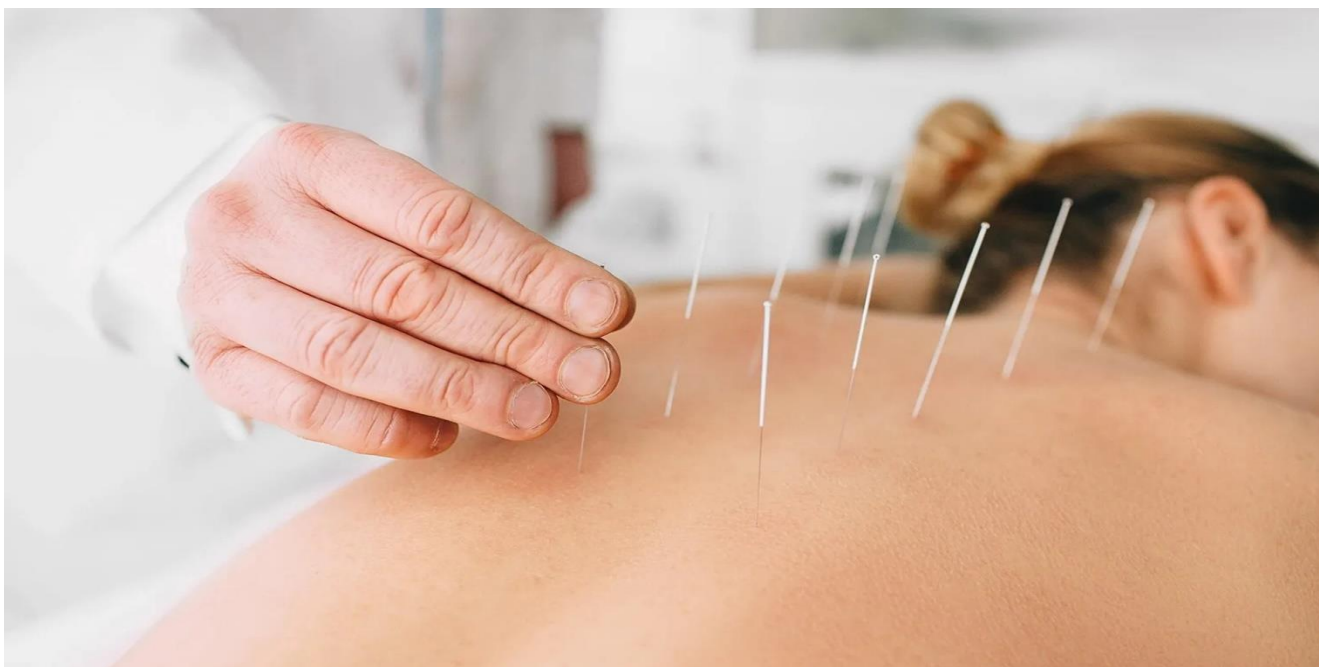
Fizioterapiyada qoʻllanilishi

Akupunktura quyidagi holatlarda keng qoʻllaniladi:

Nevrologik kasalliklarda

- osteoxondroz;
- radikulit;
- nevralgiyalar;
- migren;
- periferik nerv shikastlanishlari.

Tayanch-harakat tizimi kasalliklarida

artrit;
artroz;
miozitarlar;
mushak va bo'g'im og'riqlari.

Reabilitatsiya amaliyotida

insulldan keyingi tiklanish;
sport jarohatlaridan so'ng;
jarrohlik amaliyotlaridan keyingi reabilitatsiya;
surunkali og'riq sindromlarida.

Akupunkturaning afzalliklari

Ushbu usulning asosiy afzalliklari:
dori vositalariga ehtiyojni kamaytirishi;
nojo'ya ta'sirlarning kamligi;
tabiiy tiklanish mexanizmlarini faollashtirishi;
kompleks davolashning samaradorligini oshirishi;
reabilitatsiya muddatini qisqartirishi.

Xulosa

Akupunktura fizioterapiya amaliyotining samarali va istiqbolli yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu usul og'riq sindromlarini kamaytirish, nerv-mushak tizimi faoliyatini tiklash va reabilitatsiya jarayonlarini jadallashtirishda muhim ahamiyatga ega. Akupunkturani ilmiy asoslangan holda va malakali mutaxassis nazorati ostida qo'llash bemorlarning funksional holatini yaxshilash hamda hayot sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. White A., Cummings M. An Introduction to Western Medical Acupuncture. London, 2022.

2. MacPherson H. Acupuncture Research and Clinical Practice. Oxford University Press, 2021.
3. World Health Organization. Acupuncture: Review and Analysis of Clinical Applications. Geneva.
4. Akusherlik, fizioterapiya va reabilitatsiya asoslari. Toshkent, 2024.
5. Karimov X.K., Reabilitatsiya va fizioterapiya asoslari. Toshkent, 2023.